

Naslov:

Damiš, Ivan

Vrsta osobe:

Osoba

Povijest:

Ivan Damiš (Mačkovec kod Čakovca, 08.05.1953. - Varaždin, 26.11.2013.), franjevac, teolog.

Osnovnu školu završio 1968., gimnaziju 1974., s tim da je u međuvremenu završio novicijat (1970/71.) i odslužio vojni rok. Za svećenika zaređen 1980. u Zagrebu. Iste je godine diplomirao, a 1982. i magistrirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Doktorirao je 1988. na Papinskom Sveučilištu "Urbariana" u Rimu. Kao svećenik djelovao je u Bjelovaru, Zagrebu, Slavonskom Brodu, Samoboru i Karlovcu. Autor je nekoliko radova o franjevcima u Hrvatskoj, posebice u Međimurju.

Mjesto:

Čakovec (ČAKOVEC)

Bjelovar (BJELOVAR)

Rim

Samobor (SAMOBOR)

Karlovac (KARLOVAC)

Slavonski Brod (SLAVONSKI BROD)

Zagreb (ZAGREB)

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1953-2013 g.

Funkcije:

Teolog.

VIAF osoba:

56754300

Naslov:

Poslanstvo Nezavisne Države Hrvatske Rim

Vrsta osobe:

Pravna osoba/Tijelo

Povijest:

Osnivanje predstavništava NDH u inozemstvu bilo je u nadležnosti Ministarstva vanjskih poslova NDH. To je određeno naredbom od 24.6.1941. kojom je u djelokrugu MVP diplomatska i konzularna služba, a precizirano je naredbom od 22.3.1943. po kojoj predstavništva NDH u inozemstvu osniva Upravni odsjek Općeg odjela MVP-a NDH. Shodno tomu Poslanstvo NDH, kao ni ostala poslanstva NDH, nije bilo ustanovljeno službenom objavom u Narodnim novinama, nego internom odlukom Ministarstva. Nema pouzdanih podataka niti o prestanku rada Poslanstva, no završetak diplomatskih aktivnosti NDH u Rimu uvjetovan je padom fašističke vlasti u Italiji.

Mjesto:

Rim

Pravni status osobe:

državna uprava

Napomene:

Poslanici u Rimu bili su Stijepo Perić i Ante Nikšić. Poslanstvo je imalo sjedište na adresi Albergo Hotel Grande 37.

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1941-1943 g.

Funkcije:

Poslanstva NDH obavljaju diplomatski promet sa stranim vladama, dok konzulati brinu za gospodarske interese zemlje i njezinih državljana, te štite hrvatske državljane kod mjesnih vlasti. Predstavništva NDH u inozemstvu šalju u MVP NDH politička i novinska izvješća o tekućim i strateškim pitanjima, izdaju putovnice i druge isprave hrvatskim državljanima i sl. Prema zakonskim odredbama propisanim za Ministarstvo vanjskih poslova (NN 59/1941, 99/1941, 229/1942, 71/1943), utvrđuje se stvarna nadležnost poslanstava uopće koja uključuje: zastupanje i predstavljanje države u inozemstvu, zastupanje probitaka državljana NDH i državnih pripadnika u inozemstvu, međunarodni ugovori i nagodbe, političko i novinsko izvještavanje, promidžba u inozemstvu, kulturna djelatnost i kulturna suradnja u inozemstvu, konzularno-gospodarski poslovi – reguliranje putovnica, viza i drugih isprava, molbe za useljenje u NDH i sl.

Naslov:

Buturac, Josip

Vrsta osobe:

Osoba

Povijest:

Josip Buturac (14.11.1905. - 05.10.1993.), povjesničar, arhivist i crkveni pisac.

Osnovnu školu pohađao u Ruševu, gimnaziju u Požegi, Travniku i Zagrebu, gdje je 1925. i maturirao u Nadbiskupskoj gimnaziji. Studij teologije završio u Zagrebu. Od 1934. do 1936. studirao na povijesnom fakultetu Papinskog sveučilišta u Rimu. Na Zagrebačkom sveučilištu od 1936. do 1939. slušao hrvatsku povijest i etnologiju. Doktorirao 1944. tezom "Katolička crkva u Slavoniji za turskog vladanja". Službovao kao kapelan u Kutini (1929-31.), župnik u Čagliču (1931. - 1934.) te kateheta u Zagrebu (1936. - 1939.). Od 1939. do 1941. arhivist u Nadbiskupskom arhivu i ordinarijatu u Zagrebu, a od 1941. do umirovljenja 1965. u Državnom arhivu u Zagrebu (danas HDA). Godine 1944./1945. i 1953. - 1962. predavao crkvenu povijest na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Bio je član Vijeća Biskupske konferencije Jugoslavije za crkvene knjižnice, arhive i muzeje te član Arhivskog odbora Zagrebačke nadbiskupije.

Mjesto:

Zagreb (ZAGREB)

Travnik

Požega (POŽEGA)

Rim

Kutina (KUTINA)

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1905-1993 g.

Funkcije:

Povjesničar.

VIAF osoba:

57425829

Naslov:

Bajurin, Jozo

Vrsta osobe:

Osoba

Povijest:

Jozo Bajurin (Hodilje kod Stona, 25.08.1914. - San Francisco (SAD), 04.04.1998.), pravnik. Gimnaziju završio u Sarajevu, studij prava u Zagrebu. Radio u Savezu hrvatskih privatnih namještenika. Prije II. svjetskog rata bio je jedan od istaknutih članova HSS-a. Tijekom rata imao položaj ministra NDH, te je kao predstavnik države boravio u Rimu, Belgiji i Švicarskoj, gdje ga je zatekao i završetak rata pa se više nije vraćao u Hrvatsku. Godine 1949. iz Švicarske preselio u SAD, gdje je bio aktivan u hrvatskoj iseljeničkoj zajednici. Pisao je list "Zajedničar".

Mjesto:

San Francisco, CA

Sarajevo

Rim

Zagreb (ZAGREB)

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1914-1998 g.

Naslov:

Kršnjavi, Isidor

Vrsta osobe:

Osoba

Povijest:

Isidor Kršnjavi (Našice, 22.04.1845. - Zagreb, 03.02.1927.), hrvatski slikar, kulturni i javni djelatnik.

U Beču studirao povijest i povijest umjetnosti (1866. - 1869.), godine 1870. promoviran u doktora filozofije. Od 1869. studirao slikarstvo u Münchenu, a od 1873. u Rimu. U Hrvatskoj potaknuo osnivanje Društva umjetnosti (1878.), Muzeja za umjetnost i obrt (1880.), te u suradnji s H. Bolléom, Obrtne škole (1882.). God. 1877. postao prvim profesorom povijesti umjetnosti Zagrebačkog sveučilišta, a bio je i prvi ravnatelj Strossmayerove galerije slika u Zagrebu.

Od 1887. do 1891. studirao pravo u Beču, a od 1891. do 1896. radio kao predstojnik Odjela za bogoštovlje i nastavu Zemaljske vlade (prvi ministar prosvjete), a nakon ostavke na spomenutu dužnost od 1897. ponovno kao sveučilišni profesor. Umirovljen 1918. godine.

U politici je bio pragmatičan, ali i često osporavan. Najprije koristio naklonost Strossmayera (narodnjaci), zatim se priključio mađaronima, a poslije i pravašima (frankovcima). Kao predstojnik Odjela za bogoštovlje i nastavu Zemaljske vlade (1891. - 1896.), proveo niz reformi u srednjoškolskoj i visokoškolskoj nastavi, a za njegove je uprave obnovljen veliki broj crkava i školskih ustanova, među kojima su prostornim sadržajima najbogatije zgrada novih srednjih škola u Zagrebu i gimnazija na Sušaku. Uz profesuru bavio se likovnom kritikom, sudjelovao u izgradnji Zagreba, a osobit je interes posvetio talijanskoj kulturi i Danteu, čiju je "Božanstvenu komediju" preveo u prozi s opširnim komentarima. Svojim organizatorskim i publicističkim radom obilježio je cijelu kulturnu epohu u Hrvatskoj. Uz brojne članke, radove i oglede napisao i "Memoare" I-II koji su izdani u Zagrebu 1986. godine.

Mjesto:

Našice (NAŠICE)

Beč (Austrija)

München

Rim

Zagreb (ZAGREB)

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1845-1927 g.

Funkcije:

Slikar i kulturni djelatnik.

VIAF osoba:

12331429

Naslov:

Rašica, Božidar

Vrsta osobe:

Osoba

Povijest:

Božidar Rašica (Ljubljana, 28.12.1912. - Zagreb, 13.09.1992.), arhitekt, scenograf i slikar.

Arhitekturu studirao u Rimu, Beogradu, Varšavi i Zagrebu, gdje je i diplomirao 1942. godine. Predavao u Zagrebu na Akademiji za primijenjenu umjetnost, Akademiji za kazališnu umjetnost te od 1966. na Arhitektonskom fakultetu. Projektirao niz objekata sajamske i školske namjene. Djelovao na području urbanizma (između ostalog radio na urbanističkom planu Sarajeva 1946. godine; na regulaciji Zadra 1946., 1957. i 1961.; projektirao niz objekata u Zagrebu, tri vile u Ženevi, idejne studije za poslovno-stambeni objekt u Milanu i vilu kraj Washingtona). Ostvario tri adaptacije kazališta (Zagrebačko dramsko kazalište, 1954.; Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu, 1966. - 1968. te Hrvatsko narodno kazalište u Splitu, 1970. - 1980.). Od 1952. radio scenografije za brojne domaće i inozemne pozornice (Zagreb, Dubrovnik, Split, London, Berlin, New York, Pariz, Tokio) od kojih se ponajviše ističu one za predstave "Henrik IV" L. Pirandella (1956.), "Heraklo" M. Matkovića (1958.), "Troilo i Kresida" Shakespearea, (1963.), "Caligula" A. Camusa (1967.), "Oluja" S. Šuleka (1970.) i dr.

Slikarstvom se bavio od rane mladosti na poticaj strica Marka, također slikara. Najprije je bio poznat kao apstraktist, član avangardne grupe EXAT 51 s kojom je nastupao već od prve izložbe (1951.), dok je početak sedamdesetih u njegovu radu obilježio povratak figuraciji. Retrospektivna izložba scenografskih i slikarskih radova Božidara Rašice priređena je 1983. godine u Zagrebu.

Mjesto:

Ljubljana

Rim

Zagreb (ZAGREB)

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1912-1992 g.

Funkcije:

Arhitekt, scenograf i slikar.

VIAF osoba:

80691817

Naslov:

Gazzari, Julije

Vrsta osobe:

Osoba

Povijest:

Julije Gazzari (Sutivanu na Braču, 21.12.1865. - Zagreb, 15.09.1934.), odvjetnik i političar.

God. 1883. završio je gimnaziju u Splitu, a pravo diplomirao 1887. u Grazu, gdje se upoznao s Antom Trumbićem. Prvu odvjetničku kancelariju otvorio u Kninu, a od 1904. živio i radio u Šibeniku. Jedan je od prvih odvjetnika koji je svoje klijente branio na hrvatskom jeziku, što mu je pribavilo ugled borca protiv talijanštva. Ljeto 1914., zbog opasnosti od uhićenja, s obitelji pobjegao u Veneciju, gdje se pridružio Trumbiću, Supilu i drugim političarima koji će činiti jezgru Jugoslavenskog odbora (JO). Nakon službenog osnivanja JO kraće vrijeme boravio u Londonu, zatim, kao voditelj ureda Odbora (1917. - 1918.) u Ženevi, a poslije Rimskog kongresa (prvo otvoreno zalaganje za stvaranje samostalnih država na tlu Austro-Ugarske Monarhije) u travnju 1918., s D. Trinajstićem vodio je predstavništvo JO u Rimu. Boreći se protiv talijanskog iredentizma, dva puta je 1917. godine neslužbeno pregovarao sa talijanskom delegacijom, u srpnju u Zürichu te u prosincu u Londonu, gdje je zajedno sa Trumbićem pokušavao ublažiti talijanske zahtjeve i Londonski ugovor.

Gazzari je bio jedan od tvoraca Ženevskog sporazuma, posljednjeg pokušaja JO da Pašićevoj velikosrpskoj politici suprotstavi načelo ravnopravnosti i federalizma (6-9.11.1918.). God. 1919. - 1920. član ekspertne etnografsko-povijesne sekcije delegacije kraljevine SHS za pregovore o granicama na pariškoj Mirovnoj konferenciji.

Razočaran beogradskom politikom povukao se iz političkog života i do 1931. vodio odvjetničku kancelariju.

Mjesto:

Split

Graz

Knin

London

Rim

Ženeva

Zagreb (ZAGREB)

Šibenik (ŠIBENIK)

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1865-1934 g.

Funkcije:

Odvjetnik i političar.

Naslov:

Draganović, Krunoslav

Vrsta osobe:

Osoba

Povijest:

Krunoslav Draganović (Brčko, 30.10.1903. - Sarajevo, 05.07.1983.), svećenik, povjesničar, političar.

Gimnaziju završio u Sarajevu 1922. godine. Studij na bečkoj Politehnici prekinuo 1925. i prešao na sarajevsku bogosloviju te je 1928. zaređen za svećenika. Bio je na čelu brojidbenog ureda Napretkove zadruge, vjeroučitelj u pučkim školama i upravitelj katoličkog nakladnika Academia Regina Apostolarum. Godine 1932. u Papinskom orijentalnom institutu bavi se kršćanstvom istoka i islamom. Godine 1935. - 1936. vjeroučitelj je u Sarajevu, 1936. - 1939. nadbiskupski tajnik te 1939. - 1940. ravnatelj Nadbiskupske kancelarije i prvi prisjednik Duhovnog stola. Godine 1942. postaje redoviti profesor na Teološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Ljeti 1943. pri hrvatskom predstavništvu pri Svetoj Stolici pomaže Caritas Zagrebačke nadbiskupije i Hrvatski crveni križ radi pomoći pri zbrinjavanju i oslobađanju interniranih i uhićenih Hrvata u Italiji.

Nakon II. svjetskog rata ostaje u Rimu i nastavlja pomagati hrvatskim izbjeglicama pred političkim progonima komunističkih vlasti na području tadašnje Jugoslavije kroz Bratovštinu Sv. Jeronima za pomoć hrvatskim izbjeglicama. Aktivno sudjeluje u hrvatskoj emigraciji. Početkom 1960-ih odlazi u Austriju gdje se povlači iz javnog života pripremajući se za istraživanje i pisanje povijesti poratne sudbine hrvatske vojske i civila NDH ("Bleiburg, križni put, logori"). Godine 1967. vraća se u Jugoslaviju i dalje živi u Sarajevu.

Mjesto:

Sarajevo

Zagreb (ZAGREB)

Rim

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1903-1983 g.

Funkcije:

Svećenik, povjesničar, političar.

VIAF osoba:

66588186

Naslov:
Čolak, Nikola

Vrsta osobe:
Osoba

Povijest:
Nikola Čolak (Janjevo, 14.04.1914. - Padova, 23.08.1996.), povjesničar i publicist.
Gimnaziju je pohađao u Prizrenu i Travniku. Diplomirao je filozofiju 1938. na Filozofskom fakultetu u Gallarateu kraj Milana, a 1943. i talijanski i francuski jezik na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je i apsolvirao povijest i klasičnu filologiju. Presudom Vojnog suda u Zagrebu 1945. osuđen je pod optužbom pokušaja podizanja ustanka protiv komunističkih vlasti na tri godine prisilnog rada, te je iz kaznionice u Lepoglavi pušten 1947. godine. Zapošljava se kao nastavnik i upravitelj u osnovnim i srednjim školama u Zagrebu (1947-50.), Ivanić-Gradu (1950-51.), Glini (1951-52.) i Novom Marofu (1952-54.).

U Historijskom arhivu u Zadru radi 1954-60., odakle kao znanstveni suradnik prelazi u Institut za društvene nauke JAZU u Zadru (1960-65.) i Institut za historiju radničkog pokreta Hrvatske u Zagrebu (1965-66.). Iduće ljeto sudjeluje s Mihajlom Mihajlovim i skupinom intelektualaca u pokretanju časopisa Slobodni glas u Zadru, zbog čega iste godine biva otpušten iz Instituta, te odlazi u emigraciju u Padovu u kojoj ostaje do kraja života. U emigraciji neko vrijeme predaje povijest i filozofiju na privatnom liceju u Padovi i surađuje s ekonomskim fakultetima u Veroni i Italiji. Uključuje se i u rad hrvatske političke emigracije, posebno surađujući s krugom oko Branka Jelića i objavljujući publicističke tekstove u njegovom glasilu Hrvatska država. U Hrvatskom narodnom odboru predstavnik je Hrvata nastanjenih u Italiji.

U znanstvenom se radu Čolak tijekom boravka u Zadru bavio gospodarskom poviješću Dalmacije, posebice Zadra, u srednjem i novom vijeku, s naglaskom na agrarno-proizvodnim odnosima i zemljišnim posjedima u zadarskom distriktu, te ribarstvu, pomorstvu i proizvodnji soli u dalmatinskim obalno-otočnim komunama. Proučavao je i nacionalni i socijalni sastav žiteljstva zadarskog zaleđa, a niz istraživanja posvetio je proučavanju migracija i demografskih kretanja na dalmatinskim otocima i u makarskom primorju u razdoblju mletačko-turskih ratova, te crkvenoj povijesti otoka Hvara. Za vrijeme života u emigraciji Čolak se usmjerio na istraživanje arhivskih fondova u Padovi, Veneciji, Rimu, Anconi i dr. Gradivo koje je sakupio ima iznimnu vrijednost za proučavanje hrvatskog pomorstva kroz prošla stoljeća, te je zasigurno najvrjedniji Čolakov doprinos hrvatskoj historiografiji. Znanstvene radove o hrvatskom pomorstvu utemeljene na gradivu sakupljenom iz talijanskih arhiva objavljivao je u stručnim časopisima Studi veneziani i Archivio veneto. Najznačajnije djelo, zbirka hrvatskih pomorskih regesta u dva sveska (Regesti marittimi Croati I-II), nezaobilazno je vrelo za sve istraživače hrvatskog pomorstva. U Padovi je osnovao Centro di studi storici Croati kao ustanovu za proučavanje hrvatske povijesti. U Padovi je objavio i nekoliko knjiga političkog značaja. Nikola Čolak preminuo je u Padovi 23. kolovoza 1996., te je pokopan na zagrebačkom groblju Mirogoj.

Mjesto:
Zadar

Padova

Trst

Rijeka

Dubrovnik

Novi Marof (NOVI MAROF)

Rim

Zagreb (ZAGREB)

Pravni status osobe:
fizička osoba

Jezik:
Hrvatski

Pismo:
Latinica

Vrijeme djelovanja:
1914-1996 g.

Ustroj osobe:
Bavio se gospodarskom poviješću Dalmacije u srednjem i novom vijeku, posebno Zadra, demografskim kretanjima, migracijama, poviješću institucija, hrvatskim narodnim preporodom u Dalmaciji te crkvenom poviješću otoka Hvara.

Funkcije:
Povjesničar i publicist